

[Brorsen.]

Vi har jo gennem Aarene vedtaget forskellige Love angaaende Landbrugets Gæld — det er jo ogsaa det Spørgsmaal, vi behandler her i Dag. Vi har faaet Love om Henstand med Rentebetaling, om Moratorium, om Akkord, og man har herigennem hjulpet et Udsnit af Landbruget, men man har ikke taget Sigte paa at hjælpe hele Erhvervet. Jeg vil om disse forskellige Love blot sige, at selv om der kan paavises Fejl i denne Lovgivning, tror jeg dog, at den i alt Fald vil kunne forsvares. Man vidste jo ikke, hvor længe Krisen vilde vare, og det gjaldt derfor om, at man i Aarene 1932 eller deromkring fik begyndt paa en Kriselovgivning som den nævnte. Men naar det drejer sig om at sanere, gælder det efter min Mening først og sidst om — det fremgaar ogsaa af, hvad jeg her har sagt — at sanere saaledes, at de flest mulige Landmænd gennem Driften kan opnaa Balance mellem Udgifter og Indtægter. Og hvad angaar Gælden paa vore Landejendomme, Prioriteringen, saa har vi jo den ene Gang efter den anden fremhævet, at noget af det mest nærliggende dog maatte være at sætte ind for at formindske den offentlige Prioritet, Skatteprioriteten, som stadig er blevet højere og højere paa Grund af den Lovgivning, der er gennemført herinde. Denne Prioritering er, som sagt, blevet forøget gennem Aarene, hvad jeg dog ikke skal komme dybt ind paa. Vi ved jo alle — det er saa tit blevet sagt her i Tinget —, at vore Ejendomsskatter, og det er naturligvis dem, jeg i denne Forbindelse tænker paa, er 3 Gange saa høje, som de var for en Del Aar tilbage, og netop i en Tid, hvor man taler om, hvor nødvendigt det er at sanere, fremholder Venstre altsaa Nødvendigheden af, at der sættes ind her, hvor Regering og Rigsdag virkelig har Indflydelse, for at denne Prioritet, Skatteprioriteten, kan blive i alt Fald noget mindre, end den er i Øjeblikket. Vi fra vor Side har jo for ikke ret længe siden forelagt Forslag, der tager Sigte herpaa, og vi haaber naturligvis stadig paa, at der skal vise sig en Mulighed for Gennemførelse af dem og dermed af de Tanker, der er nedlagt deri.

Forslag til Lov om Foranstaltninger vedrørende Landbrugets Gæld, som vi nu behandler, berører jo ikke hele Landbruget, men omfatter et Udsnit — ganske vist et stort Udsnit af Landbruget —, nemlig 110 000 af 220 000 Landmænd efter Beregningerne. Det er altsaa de mest forgældede, de, der har en Gæld, der overstiger 85 pCt.

af Panteværdien. Det er jo, tilsyneladende i alt Fald, en meget omfattende Hjælpeaktion, man her vil sætte i Værk fra Regeringens Side, men jeg tror nu — lad mig sige det til at begynde med, naar jeg nu skal omtale Lovforslaget —, at det synes mere, end det er. Det skulde altsaa være 110 000 Landmænd, der her under den ene eller den anden Form kunde faa en større eller mindre Hjælp fra Statens Side. Jeg saa for en Tid siden en Meddelelse i Aviserne, der gik ud paa, at i en af vore Provinsbyer — jeg tror, det var Randers — var der flere end hver tredje Person inden for Byens Grænser, der i Øjeblikket faar Understøttelse, og et lignende Billede vil temmelig sikkert vise sig i adskillige andre Byer. Men hvis det Lovforslag, der her foreligger, bliver vedtaget, vil det jo slaa Rekorden, idet altsaa Halvdelen af samtlige Landmænd, saaledes som det er beregnet af Regeringen, herefter vil faa en Understøttelse derigennem, at det offentlige skal betale en Del af deres Renter i de to Aar, der her er Tale om.

Efter det første Afsnit, der handler om Rentetilskud, skal der af Staten ydes 3 pCt. aarlig i to Aar af den Gæld, der ligger mellem 85 og 110 pCt. af Panteværdien. Nu er der for det første det at bemærke, at for at der i det hele taget kan komme noget ud af det, skal Kreditor være villig til at gaa ned med Forrentningen til $4\frac{1}{2}$ pCt., og det er jo et Spørgsmaal, for saa vidt Lovforslaget gennemføres, som det foreligger, om det ikke netop vil gaa paa den Maade, at de dygtigste af de Landmænd, der her er Tale om, overhovedet ikke kommer ind under Loven, fordi der er en hel Del Kreditorer, der vil sige: Ja, men det gaar jo udmærket, de klarer sig, og hvad Grund er der saa til, at vi skal gaa en halv eller en hel Procent ned med Renten af den Prioritet, vi har staaende i Ejendommen? Jeg mener altsaa, at man for det første kan sige, at de dygtigste vil temmelig sikkert, i alt Fald i mangfoldige Tilfælde, ikke komme i Betragtning.

Maa jeg dernæst, inden jeg gaar videre, i Parentes bemærke, at de sønderjyske Forhold jo ikke er paa Tale her. Vi mener, at Forholdene i Sønderjylland er af en ganske særlig Karakter, og det er jo ogsaa derfor, man i sin Tid har gennemført en Lovgivning vedrørende Sønderjylland alene. Det Spørgsmaal skal jeg derfor ikke komme ind paa her.

Men altsaa, ca. 50 000 af de 220 000 Landmænd, der har en Gæld mellem de 85 og de 110 pCt. af Panteværdien, skal efter Lovforslaget kunne faa Understøt-